

m̄p̄c̄y
more
latio
se
Iesus
nega
Rur
tatib;
res
ntate
Cere
multos
tabo me
ntē de
tasse
eterib;
a que
uido
is frus
it con
qua
omines
ant uo
i uena
eur

RATIO INCIPIT PSALTERIUM

immense misericors d̄s pater
om̄ps qui pos dauid electi tui
carmina nos dulcissima docu
isti. & peccationis affectū mira
biliter declarasti. concede mihi
quiesco indigno famulo tuo huius
capacitatis spū repleri. ut sic ille
p̄ huius carmina modulationis
grām tuę consolationis p̄cipit
& peccatorū indulgentiā p̄me
rui. ita me in hac hora clem̄tis
sine pater dignanter respicias.
& quequid ad aures tuę p̄cca
tis digne pulsauero. misericor
diter concedas. Tu enim nosti
corda om̄iū. tu cogitationes
& uerba consideras. tu nosti q̄d
mihi magis expediat. in quib;
cūq; partib; necesse in fuerit
misericordiam tuā inuenire merear.
deum uscuq; anima & prospe
ritate te inuocauero. apud
clementiā tuā indulgentiam
p̄cipiat p̄a creator mundi. q̄
cū coeterno filio tuo & spū sc̄o
aequalis uisus & regnas p̄ in
finita secula seclorū aā. A LIA.

Salua me dñe rex aeternę gl̄e q̄ potes sal
uare. dñm euelle & opari & p̄ficere que t̄placent in
expediuit. Damp̄turbatione & tribulatione auxiliū
i p̄secutione solatiū. & in om̄i tēptatione uirtutē.
Tribue de p̄teritis ueniā. de p̄sentib; malis em̄dationē
defuturisq; digneris largiri custodiā. qui uiuis &
regnas d̄s p̄ om̄ia secula seculorum A M H H.

Benignus & misericors d̄s qui reuo
cascantib; & saluas penitentes
in delam tribus infirmantib; gl̄e
coronam p̄seuerantib; exaudis me
miserū & indignum famulum tuum
p̄ hos psalmos tuam clementiā implo
rantem. ut quequid humiliter nunc
oro ac de p̄cor te largiente &
concedente adipisci merear p̄ salute
aeterna anime meae. nec non & p̄
necessitate ac infirmitate fragilis

**INCIPIVNT
GLOSE SVPER
PSALTERIUM
EXCERPTA DE
EXPOSITIONIB;
SC̄ORVM PATRŪ
AVGVSTINI
IHERONIMI
CASSIODORI
ET CETERORV.**

Psalmus iste non habet titulum
sed uisus est legi in libro d̄s...

et hoc
mor
dehis
lu. quo
genas
mee
derim
celesus
ios le
igula
res
lu. me
is tras
k. w. n
inpe
quosq
oluerit
silua
oc habo
muni
eru
comuni
io te

mihi & misericors dī elemen
tia tua suppliciter deprecor.
ut me famulū tuū tibi fidelit
seruire concedas. & p̄seruan
tia bonā ac felice consumati
onē mihi largiri digneris. &
hoc psalteriū quod in conspec
tatu tuo canto. ad salutē & ad
remediū anime mee p̄ficiat
in sempiternū. Añ. ALIA

Deprecor immensa clementiā
tuam dñe ihū fili dī uiu.
scio quia pius & misericors dī
es. clemens & benignus. & mul
tū misericors. Te adoro. te inuo
co. te deprecor. Tu enī exaudisti
scōs & electos tuos ab initio mun
di. Tu enī exaudi me indignū
& peccatōrē ad te orantē & de
precantē. Suscipe queso oratio
nem & obsecrationē meā. om
nēq; sensu spūalē horū psalmoꝝ
quos corā te suppliciter canto
sicutq; acceptabiles ante con
spectū tuū. tā p̄ me quā etiā
p̄ cunctos fidelib; xp̄ianis ui
uis & defunctis. Añ. ALIA

corporis mei. Amen. ALIA

Exaudi me dñe orantē ad te p̄ pecca
tis atq; offensionib; meis nimis. p̄cor
te clementissime pater. ut in indigno mea
peccata dimittere digneris & uitam
aeternā tribuere. & ut psalmodia
ista in p̄ficiat ad salutē sempiternā.

& xp̄ianis cunctis fidelibus. Am.

O R A T I O G E N E R A L I S;

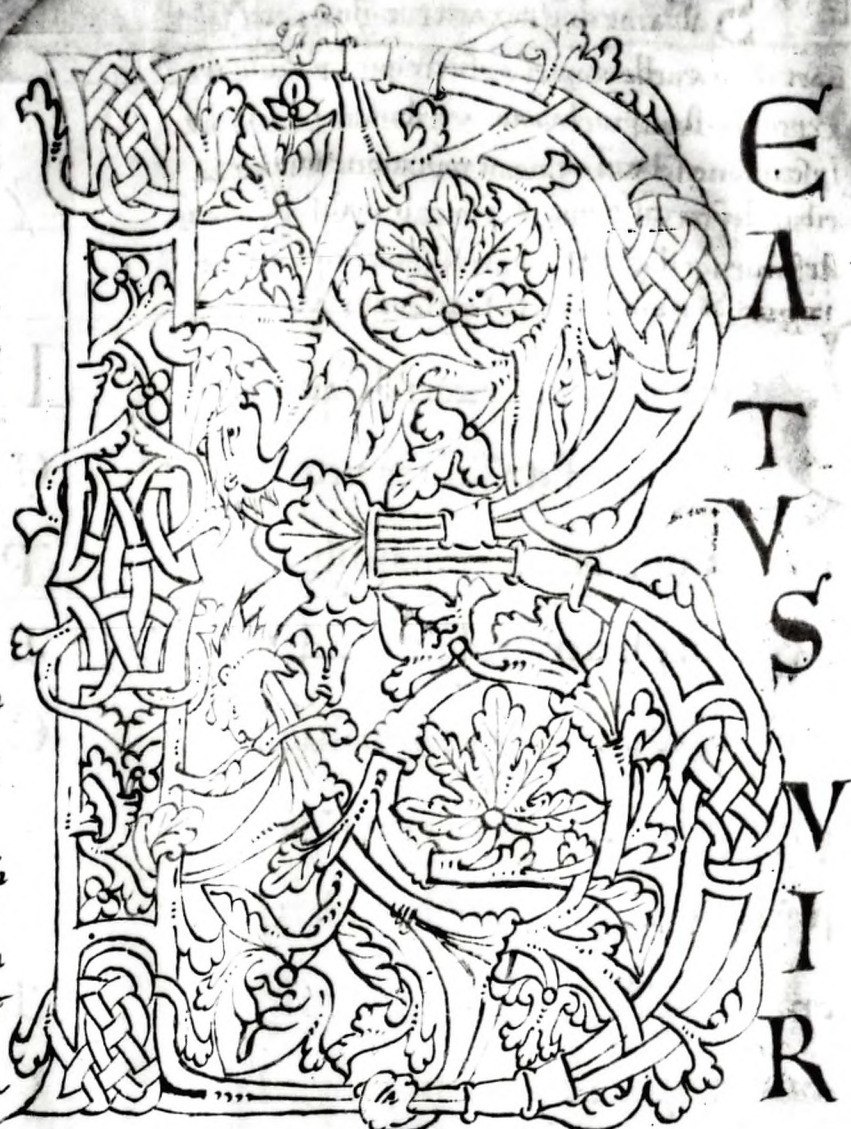
Exaudi me obsecro om̄ps & misericors dī. & da
credentibus in te p̄fectā in om̄ibus caritate. in
credulis catholica dicitas tue credulitatē. hereticis
purā in xp̄o ueritatē. scismaticis indiuiduā in sc̄is mo
rib; unitatē. regibus ac principib; xp̄ianis inuola
bilem pacē. uiuentibus om̄ib; p̄petuā mentis & cor
poris sospitatē. & defunctis fidelib; cunctis in
regno tuo iocunditatē. quietā & requiē. Et dñm.

Uis multa existiment unū esse psal
mū hunc & illū qui sequitur. quia
hic ab beatitudine incipit. & ille in
beatitudine finit. Afflatus namq;
spū sc̄o rex potentissimus atq; hu
millimus. & de p̄teritis edocuit. scilicet
in quod malum lapsu primi homi
nis deciderat genus humanū. &
quam salubre remediū futuris fide
libus erat uenturū p̄ mediatoris dī &
hominū ihū xp̄i aduentū. cordis ocu
lū in p̄suis incarnationis archano.
longo post futura quasi p̄terita canens
hoc psalmū huius coepit intū. Beatus
uir quī abire in consilio impioꝝ. & est

Congruū plane principū & om̄ino
conueniens. ut q̄ miseris iacebantibus
& luctu p̄ p̄p̄ū meritū. beatitudinis
animaremur grā p̄ dñici hominis ihū
xp̄i uidelicet respectū. Beatus ḡ dī
q̄ si bene apt uel auctus eui cuncta ad
uotū succedunt. p̄sp̄ra. (Iur dī aurib;
idē uirtute. q̄ in uirtū cuncta p̄sp̄ra
p̄fert & aduersa. Quod nomen hu
manitati redēptoris satis congruit.
de q̄ p̄pheta ait. Ecce uir oriens nomen
est eius

tibus namq; modis omis humani
 puenire solent errores. Cognati
 one uidelicet. dicto & opere. quos
 hic ordine denegat debeat uero
 non abut in consilio impiorum. Abut
 scilicet pater ad cogitationes que in
 nullo nisi nulle bonę omni no esse po
 tuerunt. Illa actiones significat.
 quib; caruit nisi rectis. quia ut ue
 rissime dicto lectus testatur. qui
 peccatū non fecit. nec inuentus est
 dolus in ore eius. Cathedra ad doc
 trinā quā pestilentē ignorauit
 quia omnia bona docuit bonūq; insti
 tuens doctore nulla n̄ que fecit docu
 it. sicut scriptū est. que cepit ih̄c fa
 cere & docere. Et nota ordinē uer
 borū. quomodo contra Adā totus
 aptatur. Abut ille. cū ap̄cepto dñi
 recessit. Stetit cū delectatus ē pec
 cato. quando scientiam boni & mali
 concupiuit. In cathedra pestilentię
 sedit. quia posteris p̄nitiosę doceri
 ne exempla dereliquit. Quia p̄pter
 generalis complexio peccatorū merito
 in dño saluatore denegata ē sicut ille
 in euāglio dicit. Ecce ueniet princeps
 mundi huius. & in me non inueniet
 quequam.

Hucusq; quid non egerit dñs. ab hinc
 quid operatus sit intima uis. quia
 non in magne laudis ē mala non

QVI NON ABIT IN CONSILIO

impiorum. & in uia peccatorum non
 stetit. & in cathedra pestilentię non sedit. **¶** Et
Sed in lege dñi uoluntas eius. & in lege

patris. sicut dicit ap̄t̄s. Ipse ē
 diuitias celi sapientia. Hoc ē
 illud lignū uite quod plantati
 est ad dō patre in medio paradysi.
 id est in ecclesia. Aque multe
 populisunt. Nā sicut aque
 ad p̄na dilabuntur semp. na
 genus humanum a principio
 natiuitatis more fluminum
 ad mortis decurrit terminū.
Aqua etiā designat sp̄s s̄c̄l̄ sicut
 dñs ait. Qui sitit ueniat ad me
 & bibat. & de uentre eius flu
 ent aque uivę. hoc autē
 dixit de sp̄u. & r̄t. Aque etiā
 signant sacra scripturā de q̄
 scriptū est. Aqua p̄funda ser
 mo ex ore uiri. Plantatū est
 lignū secus decursus aquarū
 quia natus ē xp̄c̄ iuxta dicta
 decurrentiū p̄phetarū. Fruc
 tus ligni istius opera miracu
 lorū. & redemptio nr̄a intelle
 gitur. Quod fructū in tempore
 suo. id ē in tempore congruo
 dedit. sicut paulus dicit.
 Cū uenit plenitudo temporis. & pl̄
 Dat etiā cotidie fructū. cū nos
 corpore & sanguine suo reficit.
¶ Et solum eius non defluit. id ē
 sermo ipsius nullo casu auertente
 deficit & discit. sed tamquā.

Vatican. Bibl. J. J. 1526. f. 3v.

agere. nisi & laudanda quae tui
deat facere. Unde scriptum est. De
clina a malo & fac bonum. Lex quoque domini est
in declinandis peccatis sancta preceptio.
Decent est posita uoluntas. ut constan
tia continue meditationis ostende
retur. Quae dum perseverant assumit.
Laboris tedia nesciuntur. Unde quod
secundo dicitur in lege non sub lege. quia
in lege fuit qui peccata contempsit.
Reliqui autem mortales merito sub lege
sunt. quidelicet grauatibus inclinantur.
Dicitur ac nocte. haec complexio continuu
tempus ostendit. Quod si ad lucem
attendas. omnino non conuenit.
ut lege domini aliquis analogat aut pre
dicet. dum reficiendi tempus corpo
ribus decur. & capiendi somni neces
sitas afferatur. Sed ille probatur
lege continue meditari. qui omnia
secundum sententiam gerens. celesta se in omnibus
punitate tractauit. hoc reuera
ipsi capta domino christo certum est conue
nire. quamuis exemplum sententiae
eius. & membris quoque uideatur

rius meditabitur diu ac nocte.

Et erit tamquam lignum quod plantatum
est secus decursus aquarum. quod fructum
suum dabit in tempore suo.

Et folium eius non defluet. & omnia quae
cumque faciet prosperabuntur.

Non sic impius non sic. sed tamquam pulvis
quem praecipit uentus a facie terrae.

esse preceptum. sicut dicit apostolus. Omnia quaecumque facietis
in uerbo aut in opere. & cetera. Dies dixerunt pagani
in ueribus suis idem diis. a quibus etiam eos nomi
nasse noscuntur. Nox autem dicitur eo quod nocet
at actibus uel aspectibus hominum. Si ad christum refe
ratur. lignum uitae est sapientia dicitur salomone.
Lignum uitae est his qui apprehenderint eam. & qui tenuerit
eam beatus. Nam christus per diuinitatem est sapientia dei

folia palmarum manentia. ita &
ista in fixa ueritate certis. primis
sionibus perseverant. sicut in euangelio
dicitur. Caelum & terra transibunt
& cetera. Et omnia quaecumque faciet.
Apertissime contra illud ponitur.
cuius facta nobis aduersa pepe
rerunt. Nam sicut dominus dulcedi
ne salutis praestat. ita ille hu
mano generi amaritudinem
mortalis inflixit.

Non sic impius non sic. est. Vent
ad secundam partem ubi memorat
quae impius cum peccatoribus sustine
bunt. ut coram deo accusatus refugatur
quorum poena cognoscatur. quoniam
non erit sic impius ut superius dicitur
& ut immobiliter crederes. fir
mitate negationis iterando mon
strauit. Sed tamquam pulvis.
Sicut ergo uultus ligno. ita impius
pulueri comparatur. Et quia
pulvis ex terra nascitur & auer
tor rapitur. per puluerem leuatur
& terrenis delegationibus

lecta signatur: quia uento
lationis uel diabolo puenit
facie terrae. idē a locitate
eccle. & diuina ubaone in die
iudicij separabunt a terra in
uentū. & pueniatur in infernū.

BEATVS

VIR

INCIPIT EXCERPTUM DE CASSIODORO

BEATVS VIR QUI NON ABIT. A prima parte. uita scē incarnati omis exponit. Beatus uir qui non abit. in consilio impiorū. Secunda uero nequitas peccatorū in futuro iudicio debitas recipere cōmemorat ubaones. Non sic impij non sic. sed tanquā puluis quem puenit uentus a facie terrae.

INCIPIVNT TESTIMONIA PSALMORVM EX OPVS SVLIS BEATI GREGORII

Incipit... pestilentie non sedit. Cetera iudicis ee ut p̄sidentis soler... da aut pestilentia... uia comittere. In

BEATVS VIR QUI non abit in consilio impiorum. & in uia peccatorū non stetit. & in cathedra pestilentie non sedit. Omnes generaliter ad studia uirtutum inueniat. simul aduungens que merces bona. que mala gesta sequatur. Terullianus in libro de spectaculis assertit

QUI NON ABIT IN CONSILIO impiorum. & in uia peccatorum non stetit. & in cathedra derisorū non sedit. Sed in lege dñi uoluntas eius. & in lege

Mazarin Bibl. Inv. m. 1526. fol. 4r

hunc psalmum & de ioseph
posse intellegi qui corpus dñi
sepeliunt. & de his qui ad spec
tacula non conueniunt.

Et erit aqua lignū qd planta
ta e sic decursus aquarum.

quid plignū iuxta aquarū de
cursus plantatū. nisi incarnati
one nri redemptoris accipim?

Qui p eiusde carnis sue misteria
propinquare dignatus e pecca
toru suoru pondera portans
genitū humano qd abortu.

suo cotidie defluit ad morte.

Et erit aqua lina qd planta
ta e sic decursus aquarū.

Iuxta decursus quippe aquarū
plantatus e. qui iuxta lapsus

incarnatus e defluentia populoꝝ

et iuxta aquarū sunt cotidiam
defluentia populoru;

et iuxta decursus aquarū.

Et erit tamquam lignū transplantatū
iuxta riuulos aquarum. quod fructū.

suum dabit in tempore suo.

Et solum eius non defluet. & omne

quod fecerit prosperabitur.

Non sic impius. sed tamquam puluis

quem proicit uentus.

Et de semet ipsa ueritas dicit. Si in ligno uindicta
hęc faciunt. in arido quid fiet? Lignū ergo secus
decursus aquarū e. quia fructū et ptectione sui
nobis umbraculi pferens apparuit creator in car
ne. ut humana genus per resurrectione tege
ret. quod per defectu cotidie ibat in morte.

de solenne sedere e & ex ratione
ma. discernere et tamen ex delib
tio. ppetrare. Quasi imperii consili
cathedra sedet. qui tanta iniustis elati
one atollit. ut implere malū eū per
consilia conet. et sicut assistentibus
placi sunt qui cathedre honore fulciant.
ita delicta corū qui ppetratione corrumpunt.
exq̄sita p̄studū peccata transcendunt.

Wraton: Bibl. Jag. Div. ur. 1526 f. 118v

In fine addim respicere saluatoꝝ nullis
 ignoꝝ. Qui in hoc psalmo sua narraꝝ pas
 sione. ita ut in eius uerba et euangeliꝝ
 eunt uerba. et de eo apli sumere docent
 exēpli. Legit enim in euanglo. Et deder in
 etia mea sel et in sa mea potauer me
 aecto. Et alibi. Zelus domus tue comed me.
 Apli quoq; paulus ait. Fuit mensa coru eorū
 ipsis in laqueu. et in excubatione. et in
 scandalu. Obscurentur oculi eorū ne ui
 deant. et dorsum eorū semp incurua.
 Quos uersus huc positos memor lectoꝝ
 inuenit. Unde quid dubitare possit hunc
 psalmū dūce passioni euenire. cutalis
 ac tanta in hunc intellectū suffragat
 auctoritat. Sequit. Plus qui commutabit
 ista commutatio significat poplos xpianos.
 qui ueteris hominis puritate de posita. in
 noue regenerationis sunt munere com
 mutati. Plus aut de quod dictū ē intelligen
 dū ē. qm reuera passio dñi. p ueritas fide
 lib; collata monstrat. Dauid quoq; subiunctū
 ē. ut et siml. et in uicū dño xpo cōgruet
 sic ut ipse dic. Ego sum a. et. u. in uicū. et siml.
 Sic totus psalmi uerū. aculi huius dispositi
 one declaratur. Memto aut quartū esse
 psalmum. qui passione. resurrectione q
 dūcam lacus eloquuntur.
Saluum me fac dñs. Disiluit. in substantia.
 qua patit e equalis. impassibilis. passūp
 tā forma serui facē passibilis clamat
 ad patre. Saluum me fac dñs. Quare aut
 se peccat saluari. indicat subdens. Em

discipulos debemus accipere. quib; xpe dñs cu quoda
 decore circumdabatur. Super hos capillos multipli
 am sunt. quia multo plures numeri exatit turba
 malignancia. in tantū ut iudas illis adderet. Et mul
 ti discipulorum eius abierunt retro.

S In fine u. plus qui commuta
 buntur. psalmus dauid
 MVVM me fac dñs. qm in traur
 runt aque usq; ad animā meam.
I nfixus sum in limo pfundi.
 & non est substantia.

Veni in altitudine maris. & tempest
 at demersit me.
Laborau elamans. fauce facte sunt
 fauces meae. defecerunt oculi mei
 dum spero in dō meo.

Multiplicati sunt sup capillos capitis
 mei. qui oderunt me gratis.
Confortati sunt qui persecuti sunt me

Confortati sunt. Idē xpe dñs aliusq;
 Qd em multiplicati sunt. idē
 confortati sunt. Qd dicitur est qui
 oder me gratis. idē ē qui p
 sequunt me in uiste. Gratia
 hocē nulla causa existente ca
 oderant. et in uiste psequela
 qui illoꝝ salute operabatur.
 Qd n̄ sapui. i. peccata que n̄
 fecerā tunc exsoluēba. quia
 p̄diorū peccatis mortis debitum
 sustineba. Adam quippe rapui
 q̄ndo pomū in dicitū p̄cipit pro
 quo mortis suppliciu incurrit.
 Solus xpe n̄ sapuit. quia n̄ peccatū
 certam mortis debitū exsoluit.
Dicitur insipientia. Xpe dñs.
 insipientia habere n̄ potuit.
 eū ipse sic dicitur. et dicitur insipientia.
 Similit nulla delicta commisit.
 Peccatū em n̄ fecit. nec inuenit
 est dolus in ore eius. Sed hoc p
 parte membroru suoru loquitur.
 p̄ quoru peccatis mortuus est.
 Et autē em homines insipientes.
 et peccatores. Sed sic in titulo hui
 psalmi scriptū ē commutata sunt.
 et de insipientib; sapientes. de
 peccatoꝝ ib; iustificati sunt.
Non erubescant. Hoc ex p̄sona su
 dñs loquitur. Fideles inquit mei.
 qui ut resurgā. Amortus dñs
 derant. et expectant. ne erubescant.

Ps. 68, 3

interuenit. aque usq. ad anima meam.
A quaru nomine turbas psequentium
indeorū designant. qui uelut uopetis
tepestatis usq. ad anima. hoc e. uita eius
penetrauer. Lect. g. ut qu mortuus
erat sua uoluntate saluaretur. libat

I amor co. cta resurrectione. /
Infixus sum limo. Primus homo de
limo fact. e. Si aut filius q. do homine
induct. in limo adhesit. carne suscipi
endo humane nature in qua cruci af
figi potuit. Et ne substantia. u. n. est
carnis uirt. euadendi mortiferam
passionem.

Veni in altitudine. Altitudo maris.
magna. et profunda iudaici populi fut
inlania. Tempestas uero. seditio nes
ceta dñi certate. Quae se demer sum
die. u. pene usq. ad morte deducta.

Laborau. clamans. Clamans laborauit
qui nullus ei credere uoluit. Rauce
faece sunt fauces ei. q. do uerba eius
sacerdotes homines n. intellegebant.
Et fauces dñi apli intellegunt. qui im
minence passione apdicatione obmutuer.

inimici mei in iuste. quare n. rapui
tunc exsoluebam.

G Dñ tu scis insipientiam meā. & delicta

mea atq. non sunt abscondita. **I** N

H Non erubescant in me qui exspectant
te dñe. dñe uirtutum.

I Non confundantur sup me. qui querunt
te dñe isrl.

et uelut quada. sauetudine sunt de pssu. Defecer
oculi mei. Et oculos dñi. ipsi apli intellegunt. qui
in xpi corpore summū locū tenent. Defecer. q. do
aspē contemplationis cessauer. Te peti. negauit.
et quida. discipulox dicebant. Nos aut sperabam.
q. ipse eēt redemptur israhel. /
Multiplicati sunt. Capilli ad decore additi sunt ca
piti. Ideo p. capillos eolde aplos. sine septuaginta. u.

ca. in me. ne in morte de
dicat illis. Ubi spes qua psume
batur. Te cui erubescerent. si
xpe n. resurgetet. Dñm aut
uirtutu dñi patre die. qui uir
tutu celestia dñe. et in sua
habet potestate oia. /
on confundant. Idē n. in sicut
tiones impborū duratus susti
neant de morte mea. qui te de
uota dilectione requirere con
placentur. et qui diuinitate in
uitis acie poterant intueri.
Hoc e. cui qd dicit dñs isrl.

quod manu manu...
tatoris manum. Et opa manuum nra-
dirige sup nos. Opera manuu uocat bo-
na opera, ut tuas scilicet que co sup
nos dirigunt. qndo nptrens lucris.
sed p solo do. et optentu celestis patrie
aguntur. Et opus manuu nrarum
dirige. Op manuu. specialit caritatis
exhibitione referet. que indilectione
dret pximi implet. qd utiq e finis et
pfectio omium bonoy. O B A T I O.

Luciflua hyderis sator omis ds. q noua
mundo luce fugata nocte restituit
satis nos dne q tua misericordia renitente.
ut omis peccatoru nrorum obscurita-
tes te illuminante pellantur. p dnm.

Quando laus cantici dr: n comune
aliquid sentiat. Laus intellegi pote.
et humana pdicatio. Sed laus cantici
anim adueri n pote. n diuina lau-
datio. Dauid aut hic ipsu ppheta de-
bem aduertere. q pma parte huius
psalmi suau relatione dicitur e. Amen
admodu. et ipsaru pmissionu uarietate
dulcissim. Cui undecim et duodecim
uersu diabol ipsi dno saluatori cu eu
ceptasset obiecit. Hunc ymnu demo-
nib; pu cfidentia sempopponim. ut
anob inde uincant. unde creatore
sui dolose aliq dicere ceptauer.

Qui habitat in adiutorio altissimi.
Quida refer hunc psalmu ad xpm. Sed
melius e ut eu in persona cuiuscuq electa
uas uite ingredientis sciantu

manuu nrarum dirige. CX OR.
LAU S C A N T I C I
I P S I D A U I D

Qui habitat in adiutorio altissimi.

in protectione dei celi commorabitur.

Dice dno susceptor meus es tu. et refugiu
meu ds ms sperabo in eum.

Qui ipse liberabit me de laqueo uenantium.
& a uerbo aspero.

Scapulis suis obumbrabit tibi. & sub
pennis eius sperabis.

Scuto circumdabit te ueritas eius. n time-
bis a timore nocturno.

intellegu. cupimur diuini auxiliu. Hic inqt talis
comorabit. i. sep manebit. et etnalt habitabit. Qui habitat
in adiutorio altissimi. Qd adiutoriu altissimi. id e ptec-
tio dei celi. Altissim eni. unu e ex x. nomimb; ds. ds aut
celi uocatur. p maiestace celi. Quilibet ubiq sit spec-
aliter tamen celum inhabitare creditur.

Cu inqt electu uiru heretici uide-
pagani insectari cepit n ceptu
quia adno in quo spem sua posuit
liberabitur.

Scapulis suis. et ce. Scapule. penne.
scuti metaphoric. i. translatiue
posuit. Sicut p allegoria. indoluit
accipienda. Hec cept ds. q meo-
poreus e pennas habet aut scapu-
las. que n n incorporib; ee possunt.
f scapulas g di debem accipe toleran-
tia longanimitatis ei. qua electi
diu tolerat. et ad penitentia expec-
tat. Obumbrat g elect qlibet sca-
pulis di. qd ce si peccat n stati puni-
sed patientia di sustentat. Et sub
pennis ei sperabis. Quis uisite qui
uas uite ingredieris. ideo securus
erit q n intemepso spe habet
sed in pennis diuine ptectionis
q b; te more galline tutabit.

Scuto circumdabit te. Scuto signi-
ficat diuina ptectione. Veritas
xpi incarnatione. Uro itaq for-
et in acie certanti. scuti. i. auxi-
liu mittit. qd n parte corporis ob-
atq ita in pntia in uulnerabile
exhibens. sed in futuro remane-
randum exhibet. Non timere
a timore. i. ab occultis teptatione.

Conuertere dñe usq̄. Morte suo agit moy
 ses. c̄suetū nāq̄ illi fuit dū uix. palus sup
 plicare. Unde et crebro dicebat. Quousq̄
 dñe irasceat furor tuus. Parce poplō tuo.
 Et multa huiusmodi. Sic et in ppheta ex p̄lo
 na ei officii illius adhuc supplet. rogans
 cū eret dñi q̄ aduersus erat. et peccatis
 irrat. Et deprecabit̄ esto. Deprecabit̄. u ue
 nerabit̄. et exorabit̄. q̄cū te facile p̄mit
 tal̄ exorari.
Respice in seruos tuos. u in nos q̄ peccatores
 sum. ut respice in seruos tuos. u p̄pitare
 illis. et in opa tua subact̄ respice. Opera
 hic intelligunt̄ homines q̄ speciale opis
 di sunt. ad hoc uidelicet creati. ut semp
 creatore suū laudarent. Inde e q̄ d̄ic̄.
 Respice in opa tua. u recordare uidelicet
 ad q̄d homine cōdideris. Et dirige filios eoz.
 Et in opa. Que tunc dirigunt̄. q̄ndo nilu
 bricis s̄cti uoluptatib;. nec diabolicis im
 pedunt̄ famulantib;. sed potius creatoris
 dicantur obsequis.
Et sit splendor dñi di nr̄i sup nos. u uexil
 li dñi triumphus frontes nr̄as irradiet.

B. **D**icet dño susceptor m̄s est tu. u fiducialit̄ loq̄t̄ ad eū ille talis elect̄. quas uite ingredit̄. et q̄
 mei p̄teccione cōmorat̄. Tūc inq̄t̄ susceptor m̄s. qui me suscipis ad te c̄fugient̄. siue etiam
 qui natura mea suscipis. Et refugū meū. ad que c̄fugio uit̄ aduersa hui s̄cti d̄i mei t̄ subauit̄.
Quasi blandiendo cū appellat dñi suū iustus. ut ostendat affectū dilectionis. Et p̄uera. cū dñs
 et d̄i creature. illius d̄i specialit̄ uocatur. qui eius solo inmittitur auxilio. et qui nihil p̄ter
 ip̄sū req̄rit. sed om̄em sp̄e et om̄e
 desiderū suū ponit in eo.
Quasi libauit me. Ostendit uir
 tū cū reigra sua sp̄e in dō ponat.
Quasi libauit me inq̄t̄. eripiet.
 et saluabit̄ de laqueo uenantium.
 u de fraudib;. et dolosis captioib;. demonū.
 Vendentes q̄ppe s̄demon
 nes q̄ animas hominū laqueis in
 sidiarū captare desiderant. Laq̄
 ū torū s̄. multiplices. et mille for
 mes ipsorū calliditates. De q̄bus
 q̄dā uir s̄cti cū in extasi rap̄t̄ fuis
 s̄ct. uidisset q̄ laqueos p̄mueris
 mundū expositos. dix̄ anḡlo qui
 s̄ctū erat. Dñe. et q̄s euadet istos.
Respond. Sola humilitas. Et auerbo
 aspo. Uerbu aspum uocat doc
 mata hereticorū. blasphemasiu
 deorū. contradictiones p̄secutorū

B. **D**icet dño susceptor m̄s est tu. u fiducialit̄ loq̄t̄ ad eū ille talis elect̄. quas uite ingredit̄. et q̄
 mei p̄teccione cōmorat̄. Tūc inq̄t̄ susceptor m̄s. qui me suscipis ad te c̄fugient̄. siue etiam
 qui natura mea suscipis. Et refugū meū. ad que c̄fugio uit̄ aduersa hui s̄cti d̄i mei t̄ subauit̄.
Quasi blandiendo cū appellat dñi suū iustus. ut ostendat affectū dilectionis. Et p̄uera. cū dñs
 et d̄i creature. illius d̄i specialit̄ uocatur. qui eius solo inmittitur auxilio. et qui nihil p̄ter
 ip̄sū req̄rit. sed om̄em sp̄e et om̄e
 desiderū suū ponit in eo.
Quasi libauit me. Ostendit uir
 tū cū reigra sua sp̄e in dō ponat.
Quasi libauit me inq̄t̄. eripiet.
 et saluabit̄ de laqueo uenantium.
 u de fraudib;. et dolosis captioib;. demonū.
 Vendentes q̄ppe s̄demon
 nes q̄ animas hominū laqueis in
 sidiarū captare desiderant. Laq̄
 ū torū s̄. multiplices. et mille for
 mes ipsorū calliditates. De q̄bus
 q̄dā uir s̄cti cū in extasi rap̄t̄ fuis
 s̄ct. uidisset q̄ laqueos p̄mueris
 mundū expositos. dix̄ anḡlo qui
 s̄ctū erat. Dñe. et q̄s euadet istos.
Respond. Sola humilitas. Et auerbo
 aspo. Uerbu aspum uocat doc
 mata hereticorū. blasphemasiu
 deorū. contradictiones p̄secutorū

A. **C**onuertere dñe usquequo. & deprecabilis
 esto sup seruos tuos.

B. **R**epleti sumus mane misericordia tua. & exultauimus
 & delectati sumus in omnibus diebus nostris.

B. **L**aetati sumus per dies quibus nos humiliasti.
 annis quibus uidimus mala.

V. **R**espice in seruos tuos & in opera tua.
 & dirige filios eorum.

S. **E**t sit splendor dñi di nr̄i sup nos. & opera
 manū m̄arū dirige sup nos. & opus

P. 89, 13

Desideravit anima mea desiderare iudicia tua in omni tempore.

Insuperasti superbos. maleheredi qui recedunt a mandatis tuis.

Aufer a me obprobrium & contemptum. quoniam testimonia tua custodiu.

Et enim sedentes principes adversum me loquebantur. servus autem tuus meditabatur praecepta tua.

Sed & testimonia tua voluptas mea. quasi viri amicitissimi mei.

ADHESIT pulvere anima mea. vivifica me iuxta verbum tuum.

Vias exposui & exaudisti.

doce me iustitiam tuam.

Uiam praecceptorum tuorum fac me intellegere. & loquar in mirabilibus tuis.

Distillavit anima mea propter stultitiam. serua me iuxta eloquium tuum.

Viam mendacii aufer a me & legem tuam donam. iam fidei elegi. iudicia tua proponeram.

Adhescit pavimento. Corporali cura respice se dicit necessitate contritum. sed sola domini pietate salvandum. peccens ab eo vias iniquitatis amoueat. quia iam veritatem elegerit. et ideo paupertate mundana ianua securis duntaxat aperit. et frequenter meditatione quasi tabulas sua precordii dei mandatis exhibet. quae velut mollis cera complanata compassime iubentis imperium quasi grafium scribentis acceperunt. Adhesi inquit testimoniis
T V I S O R I E

218

Currus dñi innumerabilis: milia abun-
dantium dñi in eis in sinay in scō.

Ascendisti in excelsum captiuam duxisti
captiuitatē. accepisti dona in hominib;

Insup & non credentes habitare dñm dñm.

Benedictus dñs p̄ singulos dies. portabit
nos dñs salutaris nr̄e.

Dñs nr̄ dñs salutaris: & dñi dñi mortis egressus.

Verumtamen dñs confringet capita inimi-
corū suorū. uerticem erimis ambulantiū
in delictis suis.

Quixit dñs de basan conuertā. conuertā
de profundis maris.

Vt calce pes tuus in sanguine: lingua
canum tuorū ex inimicis atē m̄ & ipso.

Viderunt temera tua dñs. temera dñi
mei regis mei in scō

Praecesserunt cantatores eos qui
post tergum psallebant in medio
puellarum tympanistiarum.

GENE fecisti seruo tuo dñe. scdm verbū tv̄.
Bonū sermonē & scientia doce me:
 quia mandatis tuis credidi.

Antequā audirē ego ignoravi. nunc autē
 eloquiū tuū custodiui.

Bonus tu & beneficus. doce me p̄cepta tua.

Applicabant mihi mendaciū sup̄bi. ego autē
 intoto corde seruabā p̄cepta tua.

In crassatum ē uelut ad eps cor eorū.
 & ego in lege tua delectabar.

Bonum mihi quia afflictus sum. ut
 discerē p̄cepta tua.

Melior est mihi lex oris tui. sup̄ milia
 auri & argenti.

MANUS tuę fecerunt me & firmauerunt.
 doce me & discā mandata tua.

Qui timent te uidebunt me & letabunt.
 quia sermonē tuum expectaui.

Scio dñe quia iustū iudiciū tuum.
 & uere afflixisti me.

Bonitatem fecisti bonitatem cū seruo tuo.
 op̄s beatus litteram cantaturus ingre-
 ditur in qua gratias agit. humilitatem
 se fuisse. ut ad iustificationes dñi deuotissimus
 pueniret. asserens sibi supra
 om̄s diuitias esse. nomenq; p̄sentis l̄t̄e
 p̄ter exponens. bonum suū dicit
 uerbum d̄i Humilit̄e dicitari.

MANUS tuę dñe. **A**d decimā litterā
 cohois gloriola p̄greditur. in qua pe-
 tet intellectum mandatorum sibi met
 debere concedi. ut uita munere per-
 fruatur. expectens. ut p̄ dñi misericordiam.
 fiat in misericordia. ne possit in illa iudica-
 tione confundi. Hec igitur scientia.
 uel p̄ncipiū nuncupatur littera. in q̄
 popl̄s fidelis ab illo capiendi querit in-
 tellectū. ad uincendi sumpsit exordiu.
 Man̄ tuę in quibus fecerunt mei et plas-
 maues mei da m̄ intellectū. et eccl̄a
 p̄ ore eccl̄a scientia. ut p̄ncipiū ad hoc in-
 p̄ari. qd̄ dicitur. Cognoui dñe. Quod
 in hebraice. Veritate ita legitur.
 Scio dñe. quia iustum iudiciū tuum.
 et hoc scientia p̄fectioris quæ infinitate
 reuelanda ē esse p̄ncipiū. quia nunc ex
 parte Cognoscamus. Et ex parte Prophe-
 T A A V S.

me.
 a dñi.
 u o m a
 dicit.
 unuati
 p̄
 ut huma
 naret.

Gduc: Lent dēpe dñi patre. ut liberet
cū decustodia. i. de hoc mundo. t' demoe
te ut resurgeret tertia die. & de in
ferno neibi decmeret. ut ceteri ho
mines. Et hoc pecc. ut nomē ei laudet
in mundo ab aplis & ceteris fidelib. Me
expectant iusti. i. apti mei. ut reddat
m' pmiū passionis meae. hoc ē resurrec
tione. ut cū resurrexero inde letent.

Vel inde expectant iusti. i. patriar
che & pphete. & ceteri scī qui sunt in
inferno. ut cū resurrexero. & ipsi
partē resurgere valeant de inferno

A D C E L V M . O R A T I O
Dēprecantes uoce humili pietatē tuā
exposcim. ut adiuti a te spe nrā pe
tionē cū electis tuis nrā uiuentium
S O R A C I A M V R . P .

Historia hec. regū quidem lectione
notissima ē. Nam filius dñi absalon
regno fugato. patrē suū impie cog
noscit psecutus. Que similitudo sicut
q̄dā uolunt ad omnē porrigit xp̄ia
nū. qui peccatis seuentib. tanquā
a filius ppris. in mundi istius acerbita
tate uexat. Sed contra hec. plenitu
do remedialis opponit. quā hic psal

homo in p̄senti uita positus quantū ex se ē potest
iustus existeret. nisi ad dō fuerit iustificatus.

R. Quia psecutus ē inimic. i. absalon animā. i. in
tā dñi. & humiliat ut nrā uita ei. q̄ eū p̄ni
hilo dicit. eiciendo eū de regno. Sp̄ualitē inimic.

G. Educ de custodia animā meā ad consistendū
nomini tuo. me expectant iusti donec
retribuas mihi.

D
H.

Nē exaudi orationē meā aurib;
pape orationē meā. in ueri
tate tua exaudi me in tua iustitia.

1. Et non intres in iudiciū cū seruo tuo. q̄
nō iustificabitur in conspectu tuo
omnis uiuens.

. i. diabolus psequit anima nrā
cupiens eā trahere ad peccatum.
Humiliat quoq̄ nrā uita nrā
quando suggerendo auferet
a cordib. nr̄is celestia. & immu
tit trena.

1. Collocauit me. Mortui sc̄li
sunt ad uteri. homine de q̄ ceteri
q̄ in carcerib. indudunt. Et dñi
ibi sunt positi. auferuntur am
moria hominū. ueluti si sint
mortui. Sic & absalon egit in
patrē suū dñi. cū nec honore
patni nec regni. nec etiā p̄p̄
lem detulit ei. si ab omi hono
re remouit eū. Sp̄ualitē dia
bolus ponit nos in obscuris. quā
do nos facit in peccatis cadere
p̄ tenebras nāq̄. peccata desig
nantur. Abiatus quoq̄ est
sp̄s dauid & cor. i. mens eius tur
bata ē. quando nescibat nr̄u
manere debere in ierlm an
fugere. Sic sp̄s & cor fidelū
turbant. quando psecuntur
A D I A B O L O .

in continere moribus. **Q**uia percutus est inimicus anima mea.
humiliavit interrauita mea.
1. Collocavit me in obscuris sicut mortuos sepi.
& anxius est super me spiritus meus. inme-
turbatum est cor meum.

Dne exaudi. Vox ad dm̄ ut unusquisq;
poenitentis. Dū p̄sequeretur a filio suo.
hanc orationē fudit ad dm̄ dicens. Dne
exaudi orationē meā. i. postulationē
meā. aurib; p̄cipe obsecrationē meā.

Repetio sermonis. In ueritate tua.
in ea scilicet qua docisti. si dimiseris
hominib; peccata eorū. & pat̄ ur̄ dimit-
tas uobis peccata ur̄a. Sedm̄ hoc dimit-
te m̄ peccatū meū. q̄ ego parat̄ sū
dimittere filio meo. & ceteris inimicis
peccata eorū que in me cōmiserunt. Ex-
audime in tua iustitia. Quia dignū
ē & iustū. ut quisq; se humiliat m̄
spectu tuo p̄ suis peccatis. remissionē
accipiat peccatorū. Vel un'quisq; fidelis
dū p̄sequit̄ a filio suo hoc ē a peccato
suo. potest ista cū uementē dicere. que-
dam dicit in p̄secutione sua.

Et n̄ intres. Sciebat p̄ph̄a dm̄ eē po-
tentissimū & iustissimū. & ideo dicit
in persona om̄iū fidelū ut n̄ intres
cū seruo suo in iudiciū.

Quia percutus est inimicus anima mea.
humiliavit interrauita mea.
1. Collocavit me in obscuris sicut mortuos sepi.
& anxius est super me spiritus meus. inme-
turbatum est cor meum.

Memor fui dierū antiquorū. meditatus sū
in om̄ib; operib; tuis. in factis manū
tuarū meditabar.

Expandi manus meas ad te. anima mea
sicut terra sine aqua tibi.

Velociter exaudi me dn̄e. de sepi
spiritus meus.

1. cū aliquo fidelis. Si enī dn̄s mala alicui' dis-
cutiens sedm̄ meritū ipsius cū cepit iudicare.
p̄certo dāpnabit̄ ille qui in p̄sentia ei' putat
se iustū posse inueniri. Nam q̄ cū illo in iudi-
cū intrauerit iudei scilicet q̄ dixerunt. ieiuna-
uim' & n̄ aspexisti. humiliuim' animas nr̄as
& nescisti. isti p̄certo dāpnati sūt. Nullus enī

Poenitens creationis ade. &
quom' p̄p̄t peccatū suū eret-
tus ē de paradiso. Meditat̄ sū
in om̄ib; opib; tuis. Quib; scilicet
reuoctus sit ad ueniam
dn̄i misericordia. Et ideo medita-
bat̄ in factis manū saluatoris
gaudens inde. & credens se re-
uocandū ad ueniam.

Expandi manū. Preuidens p̄p̄t
dn̄m expansurū manū meruerit.
in similitudine quies eleuata
manū suas ad illi. ut ueniam p̄-
tullisse accipe. Anima mea
sicut terra arida desiderat aquam
accipe. sic anima mea peccatis
implicata desiderat misericordiam
C O N S E Q U I

Velociter. Petri sedauit uelo-
citer exaudiri. quia nimis af-
flictus a filio suo deficiente
anima illius. Sic & un'quisq;
poenitens. dū affligitur adia-
bolo petit se libandū.

clarissimam. peritiam aperit. omne malum
occidit. perfectione instruit. excelsa
demonstrat. desiderium regni celestis
dat. facit ut corpus & animam facit.
igne spirituale in corde succendit. con-
tra omnia vitia sollicitudo est. certam
bonum coracit est. Radice malorum om-
nia expellit. sicut lorica induit.
sicut galea defendit. spes salutis est
consolatio cordis. nutritia veri lumi-
nis. fons scitatis. hominem iuuenem
castigat. regnum dei super terram dat.
Ictum anime detrahit. uita mira-
bilis est. Qui diligit canticum psalmo-
rum assidue. non potest peccatum
agere. Qui habet laudem dei in corde
suo. in portu apud deum gaude-
bit. & animam suam in celo mirifi-
cavit. in secula seculorum. A M E N.

brof sed unu uolum offendit.

Quia igitur nupc cum hebreo disputans que-
dam p dno saluatore de psalmis testi-
monia ptulisti. uolensq; ille te illude-
re p sermones poene singulos asserere
bat non ita haberi in hebreo ut tu
de LXX interpretibus opponebas. stu-
diosissime postulasti. ut post aquila
& symmachum. & theodotionem nouam
editionem latino sermone transferre.

deam. Aut quicquid de his
arbitrari detrahendum. quo-
rum translatione diligenter
sine emendata olim meae
linguae hominibus dederim.
sed quod aliud sit in ecclesiis
xpo credentium psalmos le-
gere. aliud uideis singula
uerba calumniantibus res-
pondere. qd opusculum meum
si in grecum ut polliceris trans-
tulisti. Anti φ α ο μ κ ω η
το βα ι α c γ ε ο y ε ι c & i m p e
r i a r m e e d o c a s s i m o s q u o s q
u i r o s t e s t e s f a c e r e u o l u e r i s
D i c a t i l l u d o r a t i o n u m i n s i l u a
n e l i g n a f e r a s . n i q d h o c h a b e t
s o l a m . s i i n l a b o r e c o m u n i
i n t e l l e g a m & l a u d e & u
t i p e r a t i o n e t e u e c o m u n i
V a l e i n d n o i h v . C u p i o t e
m e m i s s e m e i .

offerre sermonis. Psalterij quoque propriū
est quod per legē diuinę scilicet innotuit.
Non enim tyrones inchoant agere.
non ab apto non inter ipsa initia aut
auctoritas euangelica scilicet pulsatur.
Sed illius psalterium quartus codex sit
auctoritatis diuinę. primum tyrones
inchoantes scripturas scilicet inde legen-
di faciunt decemter initium.

S. S. AUGUSTINUS DIXIT.

Canticum psalmodij animas decorat
mutat angelos in aduocatum. fugat
demonēs expellit tenebras. efficit
scitantię. hominū peccatori refectio inas
est. delet peccata. Simile est elemosi-
nis scilicet. auget fidē. sic sol illuminat.
sicut aqua scilicet. sicut ignis exurit.
sicut foliū dofluit. Diabolum offendit.
dñm ostendit. voluptatū ardorē carna-
lium exanguit. Oleū misericordię est. soris
lactat est. Pars angloꝝ electa. asperi-
tate eicit. omnē furorē deprimit.
inacundia frangit. Laus dei assidue
similis est melli. Canticū psalmodij.
electū est a quod dñm. Omne peccatū ex-
pellit. unculū caritatis emendat.
omnīa peccat. omnīa suffert. omnīa implee.
omnīa docet. omnīa significat. Animā
magnificat. os purificat. cor letificat.
turre excelsum aedificat. hominē

ΠΙCΤΟΥΤΩΜ ΕΝΩΕ ΙΝ ΣΙΝΕ ΤΑΝΤΟΥ ΛΙΒΡΟΥ
ponitur. et non interdū aut. in exordio.
aut in caeter sermonis siue sententię. nū-
quā saluator in euģlo loqueretur. Am-
m̄ dico uob. Et pauli eptę in medio il-
lud ope continerent. Moyses quoque
et Ieremias et ceteri in hunc modum
multos haberent libros qui in medijs
uoluminibus suis Am̄ frequenter in-
terferunt. Sed et numerū .xx. iſ he-
braicorū librorū et misterij eiusdē nu-
meri comutabit. **SEXTA TALIA** quod
interpretatur uolumen yminorū aptice
auctoritati congruens. non plures li-

Liebas enim te magis in p̄p̄o
uarietate turbari et amore
quo laberis uel translatio-
ne uel iudicio meo esse
contentū. Unde impulsus
ate cui et que possum nega-
re negare non possu. Rur-
sum me obrectatoꝝ lacrimab.
tradidi. maluique te uires
potius meos quā uoluntate
in amicitia querere. Certe
confidenter dica. et multos
huius operis testes citabo me
nihil dumtaxat scientē de
hebraica ueritate mutasse.
Sic ergo ubi editio mea aueterib.
discreparet. interroga quē
libet hebreorū. et liquido
prouidebis me ab emulis frus-
tra laetari. q̄ malunt con-
tinere p̄lara uideri quā
discere puerilissimi homines
Nā cū semp nouas expectant uo-
luptates. et gula eorū uicina
maria non sufficiant. cur
in solo studio litterarū uerari
sapore cetera sint. Nec hoc
dico q̄ p̄cessores meos mor

Georg Swankowski, Die Regensburger Buchmalerei des X. + XI. Jhs. (1901)

Taf. xxxv No. 99

JRGER BUCHMALEREI.

I B E R G E N E

R A T I O N I S

I H V X P I

F I L I I D A

U I D . F I L I I

A B R A H A M .

A B R A H A M G E N U I T I S A A C .

I S A A C A U T E M G E N U I T I A C O B .

Iacob autem genuit iudam & fratres eius iudas autem genuit phares & zara & thamar. Phares autem genuit esrom. Esrom autem genuit aram. Aram autem genuit aminadab. Aminadab autem genuit naasson. Naasson autem genuit salmon. Salmon autem genuit booz & rachab. Booz autem genuit obeh & ruth. Obeh autem genuit iesse. Iesse autem genuit dauid regem. Dauid autem genuit salomonem & cetera que sunt iure. Salomon autem genuit roboam. Roboam autem genuit abra. Abra autem genuit asa. Asa autem genuit iosaphat. Iosaphat autem genuit